Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In hoc corpore continentur tripartite historie ex Socrate Sozomeno et Theodorico in vnu[m] collecte et nuper de greco in latinu[m] translate libri numero duodecim ... Cassiodori senatoris iam ...

Cassiodorus, Flavius Magnus Aurelius

Augustensis, [ca. 5.II.]1472

[Liber decimus]

urn:nbn:de:bsz:31-323790

Visual Library

fuit eas et zeno in palestine gaza philoſophantes. Et eas fertur dū pulcherrimam duxiſſet vxorem ter cum ipſa ſolummodo concubuiſſe et tres filios genuiſſe: poſtea vitam monachicam apprime eſſe ſectatum. Zeno autem epiſcopus vſqꝫ ad annorum centum habens etatem nunquā ſolennibus minor fuit aut quieuit officijs, xlix.

NOn ſolum hac religione tunc nobilitabant ſed etiam abacuc et michee prophetarum corpora ſicut audiui hoc tempore ſūt oſtenſa reuelatione diuina. Dum zebennus tunc eleutheropolitanā gubernatorum eccleſiam. in vico qui prius vocabatur ceila. In beratalia predio qd̓ diſtat ab vrbe quaſi ſtadijs x. circa hunc locum ſepultura fuit abacuc et michee. Quā neſcientes quid dicerent xpiciales. o fidelem memoriam vocitabāt, Ca. l.

Gitur theodoſius imperator poſt laborem publicum corpore fatigatus et ſperans ea ſe egritudine moriturum. potius de republica cogitabat, Conſiderans que ſolent hominibus prouenire imperatore moriente. Filium itaqꝫ honorium de conſtantinopoli velociter euocauit. ordinare volens partes heſperias. Cumqꝫ filius mediolanū veniſſet ex egritudine releuatus circum de victoria celebrabat. Et ante prandium quidem ſpectaculum quaſi ſan⁹ exhibuit, Poſt prādium repente pregnatus ad ſpectaculum venire non potuit, Filiū tamen ludo adeſſe precepit, Superueniente vero nocte defunctus eſt conſolatu olibrij et xpbini ſeptima decima die ianuarij menſis anno primo ducēteſime nonageſime quarte olimpiadis Vixit aūt imperator theodoſius annis ſexagita. ex quibus ſedecim imperauit

Explicit liber non⁹, Incipiūt capitl'a libri decimi.

DE ſucceſſiōe archadij et honorij. j.
Quod honori⁹ ludum gladiatorum remouerit, ij.
De morte nectarij conſtantinopolitani et ordinatione et actibus iohannis. Ca. iij.
Quod eutropi⁹ ꝑpoſit⁹ impatoris fuerit interemptus. iiij.
De conuerſione celticorū per iohannem. Ca. v.
De gama magiſtro militum eiuſqꝫ rebellione. vi.
De queſtione inter egiptios monachos exorta vtrū deus corpore⁹ ſit an̄ı corporeus. Ca. vij.

Quō himni nocturni a iohanne ſunt incepti. viij.
Quia epiſcopo ignatio angelorum domini laudantium viſio ſit oſtenſa, Ca.ix.
De inimicis iohannis. Ca.x.
Quomodo epiphaniꝰ ciprius iohãnis fuerit inimicus. xi.
Quomō iohannes habuerit epiphaniũ, xij.
Cur auguſta grauiꝰ et per quos iohanni facta ſit inimica. ⁊ mō fuerit exilio deportatus, Ca.xiij.
Quō ſit reuerſus et denuo a calumniatoribus impetitꝰ. xiiij.
Qualiter iohannes tractauit auguſtã. xv.
De inſidijs que iohanni fiebant. Ca.xvi.
De ſecunda depoſitõe iohĩs et de facto ſciſmate xpĩ eũ. xvij.
De exilio et de morte iohannis, xviij.
Quomō illiricus ⁊ occidens propter iohannem ab orientalibus ſe ſuſpendit epiſcopis. Ca.xix.
De ordinatione arſacij conſtantinopolitani et eius odio propter iohannem, Ca.xx.
De eutropio lectore propter iohẽm tento. xxi.
De morte arſacij et ordinacõe pontificis attici xxij.
De ſucceſſione diuerſorũ patriarcharꝝ, xxiij.
De concuſſionibus quas barbari reipublice faciebãt. xxiiij
Quō alexander antiocenus ep̃us diſcordantem populum ad vnitatem reuocauit eccleſie, xxv.
Quomodo corpus iohannis conſtantinopolim fuerit reuocatum. Capitulum xxvi.
De laudibꝫ theodoſij minoris. xxvij.
De miraculis contra perſas gentes. xxviij.
De ſucceſſione pontificũ. Ca.xxix.
De virtutibus abde apud perſas Ca.xxx.
De ſamin idem apud perſas confeſſore xxxi.
De ormiſda apud perſas nobiliſſimo confeſſore xxxij.
De beniamin perſico diacono eiuſqꝫ martirio, xxxiij.
De theodoto antioceno epiſcopo et theodoro mompſueſteno põtifice. Capitulum xxxiiij.
De fine imperatoris archadij. Ca.xxxv.

DEFUNCTO. THEODOSIO.
eius imperio filij ſucceſſerunt archadius in
oriente. honorius autem in occidente, Hoc
tempore in romana damaſus preſidebat eccle
ſia. in alexandria theophilus. hieroſolimis io:
hannes. flauianus antiocenā tenebat ſedem.
conſtantinopolitanamq; nectarius, Igitur circa octauam diem no
uembri menſis. eodem conſulatu corpus theodoſij delatum eſt. cum
ſolemni honore ab archadio filio ſepulture cōtraditur. Poſt pau
cos vero dies. id eſt viceſima ſeptima eiuſdem menſis. etiam exercitꝰ
qui cum imperatore theodoſio fuerat contra tirannū reuerſus eſt.
Et dum imperator archadius ſecundum conſuetudinem ad portas
occurriſſet exercitui remeanti. tunc milites rufinum prefectum im:
peratoris peremerunt, Erat enim ſuſpectus. quaſi tirannidem poſ
ſet aſſumere, Dicebatur autem quia hunos ipſe in romanorum ꝓ:
uincias euocaſſet. qui tunc armeniam et partes orientis valde va:
ſtabant. Ca. ij. Theodoricus.

HOnorius itaq; ſuſcipiens occidentis imperium. ludum gladi:
atorum qui dudum rome celebrabatur. huiuſmodi cauſa re:
mouit, Quidam tilemachius conuerſatione monachica. pro hac
cauſa ab oriente venit ad romam, Dumq; nefandum illud ſpecta:
culum ageretur. et ip̄e intrauit in ſtadium. et deſcendens nitebatur
pugnantes aduerſum ſe gladijs ſeparare, Cumq; ſpectatores aduer
ſum eum ſeuirent et effuſione ſanguinis graſſarentur. Prouiſorem
pacis lapidibus occiderunt. Hoc agnoſcens mirabilis imperator.
illum quidem inter victores martires numerauit. nefandum vero
ſpectaculum prorſus abcidit,

Capitulum tercium. Socrates,

PAuco tempore tranſeunte·etiam nectarius conſtantinopoli:
tanus epiſcopus defunctus eſt, Conſulatu ceſarij et atici·ſe:
ptima et viceſima die ſeptembrij menſis Mox ergo ſtudia generant
epiſcopatus·alijs alium ordinari cupientibus, Nouiſſime vero pla
cuit · ut ab antiochia iohannes euocaretur eccleſie preſbiter. Erat
enim eius doctrina fama mirabilis. Intra paucum ergo tempus cō
muni decreto omnium clericorum et laicorum·imperator archadiꝰ
euocauit eum. Et propter dignitatē ordinis cum adeſſent ex īperia:
li iuſſione plurimi epī etiam theophilus venit alexandrinus. Qui
ſtudebat quidem iohanni detrahere et iſidorum ſuum preſbiterum
ordinare. Diligebat enim eum quoniam aliquando ſuſtinuerat ꝓ
eo tale periculū Cum imperator theodoſius aduerſus maximum
tirannum decertaret · theophilus per iſidorum xenia miſit impera:
tori·et duplices miſit epiſtolas mādans ut alias epiſtolas non vi:
centi daret ⁊ porro victori munera et alias porrigeret litteras. Has
dum iſidorus portaſſet ⁊ rome veniens victoriam ſuſtinebat·ſed nō
diu latuit, Quidam enim lector rapiens epiſtolas demonſtrauit im
peratori. Quāobrem iſidorus terrore cōprehenſus in alexandriam
fugit· celare volēs qđ fuerat ei mandatum. Ob quā cauſā iſidorum
theophilus diligebat . Verum palacij iudices ꝓpoſuere iohannem
Cūq3 multi theophilum accuſarent · libellos aduerſus inimicū ꝓ
diuerſis cauſis preſentibus epīs obtulerunt. Tunc ꝓpoſitus palacij
Eutropius nomine· ſumens accuſationes ſcriptas oſtēdit theophilo
dicens· aut ordina iohannem aut accuſationes venient ad examen
Hinc perterritus theophilus iohannē ordinauit epm Qui ſuſcepit
epiſcopatum ſexta decima die februarij menſis · conſulatu honorij
imperatoris et eutichiani p̄fecti Quia vero iohannes vir fuit om:
nino de conuerſatione et quemadmodum ſit depoſitus et morte po:
tius honoratus exponam Iohannes itaq3 fuit antiocenus filius
ſecundi et anthuſe nobilium perſonarum ·diſcipulꝰ ſophiſte libanij
et auditor andragathij philoſophi. Cumq3 ſe ad aduocationem pre
pararet conſiderans moleſtias litigantiū iniuſtum ꝙ vite ꝯpoſitū
potius elegit quietem , Et hoc fecit emulatus euagrium· quoniā et
ipſe dum iſdem ſtudijs eſſet vſus·quietam magis ſecutus eſt vitam
Mox ergo mutato ſchemate· pariter et inceſſu· diuinis lectionibus

incumbebat ; et frequẽtius ad ſanctam concurrebat eccleſiam. Hoc agens perſuaſit etiam theodoro et maximo· qui fuerant condiſcipuli eius apud ſophiſtam libanium· ut pompoſam relinquerent vitã et ſimplicem ſequerentur. Quorum theodorus poſtea epiſcopus mompſueſtene ordinatur eccleſie ; maximus autem ſeleucie iſaurie Tunc itaqꝫ iſti fiunt diſcipuli in lectione diuina diodori atqꝫ carcerij · qui eo tempore ſacris monaſterijs preſidebant. Sed diodorus poſtea tarſi ordinatus epiſcopus multos conſcripſit libros · ſacras ad litteram intuens ſcripturas, Porro iohannem de gentem cum baſilio tunc a meletio facto diaconos et poſtea ceſarie cappadocie preſule conſtituto, Zeno epiſcopus hieroſolimis reuertens · lectorem in eccleſia antiocena conſtituit, In quo adhuc officio poſitus librum edidit contra iudeos. Poſt paucum vero tempus etiam diaconatũ a meletio promerens· de ſacerdotio alium fecit librum, Alioſqꝫ plurimos explanauit. Poſtea vero meletio in conſtantinopolitana vrbe defuncto· recedens iohẽs a meletianis et neqꝫ paulino cõmunicãs tribus annis continue ſub quiete degebat, Poſtea vero paulino moriente ab euagrio eius ſucceſſore preſbiter ordinatur, Ante epiſcopatum itaqꝫ hoc modo conuerſatus eſt, Fuit enim vir ut aiunt propter zelum caſtitatis ſeuerior · et amplius quã habebat a iuuentute ſua furori magis quã reuerentie ſe prebebat ; et propter vite rectitudinem, Incautus proſpicere de futuris ; propter ſimplicitatẽ vero eis libertate profuſus apud colloquentes non mediocriter vtebatur. Docendo precipuus erat ; vtilis ad corrigendos audientium mores. In confabulatione vero arrogans a neſcientibus putabat

Cum ergo talis moribus eſſet ; epiſcopatu ſuſcepto maiori factꝰ qm̃ debuerat vtebatur clericorum ſuorum corrigere vitam volens Mox igitur in ipſo initio cum clericis aſper videretur rethor eccleſie erat plurimis odioſus et veluti furioſum vniuerſi declinabant. Cõpellabat enim eum ut velut omnes offenderet ſerapio diaconus eiꝰ qui aliquando preſentibus clericis hunc protulit voce magna ſermonem, Nunquã poteris o epiſcope hos corrigere ; niſi vno baculo percuſſeris vniuerſos. Quo dicto maiora contra eum odia concitata ſunt. Non poſt multum vero tempus plurimos clericorum pro

diuerſis exemit cauſis. At illi conſpirantes aduerſus eum · etiam derogationibus apud populos verbãtur, Quarum rerum faciebat maximam fidem · eo ne vllum ſecum comedere pateretur · nec ipſe ad alium inuitatus accederet, Dicunt enim quidam propterea noluiſſe eum cum quocunq; comedere · eo turpiter manducaret · eſcaſq; perciperet. Alij vero propter excellentem ciborum continentiã hoc eum facere predicabant, Sozomenus.

EGo tamen quodam viro veraci referente audiui · quia propter abſtinentiam caput et ſtomachum ſepe dolebat · et ideo prãdiorum epulas euitabat, Socrates.

POrro populus propter ſermones quos in eccleſia faciebat · diligebat eum · paruipendens accuſatorum voces, Quales vo ſint eius libri · non oportet nunc dici · quoniam legentibus potuerũt indicari. Igitur dum clero tantũmodo eſſet infenſus · machinationes contra eum non omnino valuerunt. Dum vero etiam plurimos procerum obiurgare cepiſſet tunc inuidia contra eum maior accenſa eſt. Et quidem plurima dicebantur multa q; faciebant audientibus fidem. Ca · iiij ·

PIus derogationibus dedit augmentum omelia contra eutropium tunc prolata. Eutropius enim eunuchus prepoſitus imperatoris et habens conſulis dignitatem · volens in quibuſdam refugientibus ad eccleſiam vindicare · ſtuduit ab imperatoribus legem poni · iubentem ut nullus ad eccleſiam confugeret · pmo qui dudum confugerant traherentur. Sed dei ſecutum eſt repente iudicium, Erat ergo propoſita lex. Poſt paucos vero dies cum ipſe eutropius offendiſſet imperatorem, Inter refugas erat apud eccleſiam, Epiſcopus ergo eutropio ſub altari iacẽte nimioq; repercuſſo timore · reſidens ſuper ambonem vbi ſolebat prius facere conſuete ſermonem · omeliam increpatoriã fecit aduerſus eum, Vnde magis plurimos offendebat · eo homini · in infelicitate poſito · non ſolum miſeratus non eſt · ſed etiam nec obiurgare deſiſteret. Igitur eutropij tunc conſulatus dignitatem habentis · propter quedam vicia caput imperator iuſſit auferri · et ex ordine conſulum eius nomen

penit⁹ abrogari, Quãobrem theodori ſolũmodo qui cum eo conſul
fuit nomen aſcriptum eſt, Pro diuerſis igit̃ cauſis multos ſepius fi-
ducialiter obiurgabat; et plurimis erat odioſus, Vnde theophilus
alexandrine ciuitatis epiſcopus· mox poſt ordinationem cauſas ei⁹
deiectionis inquiſiuit; et quibuſdam parentibus de eo latenter ob-
loquebatur; multis eciam longe poſitis ſcribebat. Contriſtabatur
enim non ſolum pro fiducia iohannis; ſꝫ quia etiam iſidorum pre-
ſbiterum ſuum epiſcopũ conſtantinopoleos ordinare non valuit.

Theodoricus,

SAcerdotibus igitur iohannes epiſcopus ſupplicabat· ut ſecũ-
dum eccleſiaſticas viuerent ſanctiones, Quas quicunqꝫ pre
uaricari preſumerent; eos ad principem ꝓhibebat accedere. Dice-
bat enim q̃i nec deberent frui honore ſacerdotij· qui eorum vitam cõ
temnerent imitari. Non ſolum enim prouinciam vrbis conſtan-
tinopoleos habebat. Sed etiam tocius thracie que ſex ꝓuincijs eſt di
uiſa; et que vndecim amminiſtrationib⁹ diſpenſatur, His legibus
ornabat etiã ponticam regionem; que totidem iudicib⁹ gubernari
dinoſcitur Cumqꝫ cognouiſſet in phenice adhuc demonib⁹ ſacrificia
miniſtrari; electos monachos et imperialibus ſanctionib⁹ coarma
tos aduerſus cultores deſtinauit idoloꝝ dans pecunias temploꝝ de-
ſtructorib⁹ erogandas· non ex erario publico· ſed quaſi a fideliſſi-
mis mulieribus oblata ſponte ꝑcipiebat, Ca· v·

VIdens igitur ppl'm etiã celticoꝝ arrianis retibus laqueatum
et cogitãs de eoꝝ capiẽda ſalute; conſiliũ huiuſmõi venatio
nis inuenit. Eiuſdẽ nãqꝫ lingue preſbiteros diaconos atqꝫ lectores
fecit· et vnam eccleſiam dedit, Qua occaſiõe multos eoꝝ cepit· dũ et
ipſe frequenter illic iret et ꝑ interpretẽ celticũ diuinas lectiones expo-
neret, Hec ergo intra ciuitatem crebro faciens plurimos eius gentis
arrianoꝝ ad apoſtolica dogmata ꝛ̇uocauit, Apud ſcithas autem q̇-
dam erant deſiderium ſalutis habentes quo non poterant ꝑuenire,
Qđ iohannes agnoſcens queſiuit viros apoſtolicos zelo feruentes
eoſqꝫ direxerit et deſiderantib⁹ ſalutis gratiam miniſtrauit, Ego aũt
etiam litteras eius legi ad leontium ancire preſulem· quibus indi-
cauit ſcithas fuiſſe conuerſos. In noſtra prouincia cognoſcens in
quibuſdam vicinis marciõis creuiſſe languorem; ſcripſit eius loci

paſtoribus ut eos pellerent, Inſuper etiam principis ꝓ hac cauſa
proferri peciit ſanctionē, Ca·vi·

GAina quidam genere celticus conſilio barbarus·ſtudio tirā-
nico vehementer elatus · eo tempore cū eſſet magiſter militū
multos ſue gētis·multos etiam romanorum ſub ſuo magiſterio ha-
bens·terrorem plurimis·etiam ipſi principi meditatione tirannidis
inferebat ; eratq; arrianus. Is ergo rogauit imperatorem · ut intra
ciuitatem ei·vnam daret eccleſiam. At ille eum ſe placare promiſit,
Tunc euocans iohem·eiq; potentiam illius meditatamq; tiranni-
dem dicens·petebat ut data eccleſia eius refrenaret intētionem. At
ille virtute fortiſſimus·noli inquit o imperator hec promittere·neq;
ſanctum canibus dare·non enim potero deo benedicentes expellere ·
et ſanctum templum blaſphemantibus iniuſte cōtradere. Neq; hūc
barbarum metuas imperator ſed ambos nos iube vocari · et ſubſi-
lentio inter nos que dicuntur audi . Ego nanq; linguam illius ſic
frenabo·ut non preſumat petere que dari non expedit. Hoc audi
ens imperator gauiſus eſt et vtrunq; altera die vocauit. Tunc gai-
nas petitionem poſcebat ſua iohannes contradicebat dicens, Non
licet imperatori pietatem cuſtodienti · aliquid contra mandata di-
uina preſumere. Cunq; reſponderet ille quia oratorium et ipſe habe
re deberet·iohannes ait. Vbiq; tibi diuina domus aperta eſt·et nul
lus te vetat orare, At ille ſed ego inquit alterius ſecte ſum · et cum ī
eis vnum templum habere repoſco. Multos enim pro romana re-
publica labores aſſumpſi·et non debeo in mea petitione contemni
cui iohannes, Plurima inquit premia et que tranſcendant tua cer-
tamina percepiſti. Magiſter militum factus conſolari toga inſuper
exornatꝰ·et oportet te conſiderare quid dudum fueris et qualis mo-
do conſpiciaris·et que priſca paupertas et que moderna ſubſtantia
quibus veſtibus vtebaris antequā hiſtrū tranſiſſes·et quibus nūc
vteris conſidera. Igitur quia pauca labores maxima tibi premia
contulerunt·et circa honorantem te non ſis ingratus, His ſermoni-
bus tantus ille doctor obſtruxit os gaine·cumq; compulit ut taceret

Socrates.

IGitur dum gainas adipiſci deſideraret imperium · qui dudum de
ſua fide apud beatam martirem euphemiā in calcedonia imꝑatori

archadio promiſiſſet diuerſa conſilia reuoluebat et in ſua intentiōe
ſemper inſtabat, Dumqꝫ per diem nichil in vrbe : conſtantinopoli
tana agere potuiſſet : machinatus eſt ut nocte barbaros mitteret q̄
palacium concremarent. Tunc enim aperte monſtratū eſt quomō
deus cuſtodiat ciuitatem, Miſſis enim ab eo barbaris ad incendiū
atqꝫ predas : angelorum turba apparuit armatorum ingens corpꝰ
habentium. Jlli vero putantes eſſe milites abſceſſerunt. Cunqꝫ
hoc gaine fuiſſet nunciatum · incredibile viſum eſt, Nouerat enim
quia cunctus exercitus per ciuitates fuerat conſtitutus, Quaprop̄t
denuo futura nocte alios deſtinauit. Cunqꝫ idem ei renunciatū fuiſ
ſet denuo enim angeli eadem viſione barbaris oſtendebant. Nouiſ
ſime ipſe egreſſus cum multitudine · miraculi ſumpſit experimentū
arbitratus reuera qꝫ per diem quidem lateret exercitus · nocte v̓o ꝓ
eius cuſtodia poneretur · et ita dum intra vrbem nichil poſſet im:
plere : egreſſus ad traciam a parte hoſtilem monſtrauit intentionē

Theodoricus.

CVm igitur aliquantum tranſiſſet tempus : diu meditatam
tirannidem gainas patefecit. Collecto nanqꝫ exercitu per tra:
cias vniuerſa vaſtabat, Hoc agnoſcentes et iudices et populi terre:
bantur · et neqꝫ repugnare illi quilibet preſumebat neqꝫ apud eum
legatione fungi · dū aſperitatem barbaricā formidarent. Tunc ergo
tanquā metuentes relinquēs imperator : iohanni viro ſanctiſſimo
onus legationis impoſuit, At ille neqꝫ illius reſultationis memor
neqꝫ inimiciciarū que hinc exorte videbantur : alacriter eſt profe:
ctus ad thracias. At ille cognoſcens legatum · eiuſqꝫ fiduciam ꝓ pie
tate ſic licenter aſſumptam : occurrit ei longo itinere eiuſqꝫ dexterā
ſuis oculis circumpoſuit : inſuper etiam ſuos filios ſacra eius ge:
nua oſculari precepit. Huius ergo virtutis iohannes fuit · ut etiā
valde terribiles humiliari cogeret et timere vij. Socrates

EA tempeſtate queſtio mota fuerat vtrum deus corporeus eēt
et hominis haberet ſcema · an certe in corporeus et ſcemate hu
mano omnimodis alienus. Ex qua queſtione contentiones et certa
mina plurima ſurrexerunt · aliꝫs hoc · aliꝫs affirmātibus aliud · ma:
xime tamen ſimplices monachorum · corporeum et humane forme
deū eſſe iudicabāt. Plurimi vero reprobantes illos · deū in corporeū

eſſe dicebant·et forma corporea ſegregatū. Cum quibus theophilꝰ quoqꝫ alexandrinus conſonabat epiſcopus·ita ut in eccleſia coram populo contra eos qui humane forme deum aſſeuerant contenderet & deum in corporeū ſuo dogmate definiret. Hec agnoſcentes egiptiorum monachi venerūt alexandriam·et ſeditionem contra theophilum velut impium excitarunt · ita ut eum occidere niterentur. Hoc ille cognoſcens · cogitauit quemadmodum euitaret mortem. Quos ſub blandimento ſuſcipiens · hec eis locutus eſt, Sic inquit vos video·ſicuti dei vultum. Hoc dictum monachos a ſuo impetu reuocauit. At illi ſi vere inquiunt dicis·quia dei vultus ſic eſt ſicut et noſter·anathematiza libros origenis · ex ipſis enim quidam aduſantur opinioni noſtre. Si enim hoc non feceris · que imperator ꝗ rebellium ſunt a nobis ſine dubio ſuſtinebis. Ego inquit theophilus que vobis placent facio, Nolite in me ſeuire·nam et ego inimicus ſum libroꝝ origenis·et culpo ſuſcipientes. Sic ergo monachos declinauit · et forſitan ideo hec queſtio hactenus eſt ablata. Poſt hec huiuſmodi cauſa prouenit. Egipti monaſterijs quatuor venerabiles preſidebāt viri·dioſcoros·ammonius·euſebius·euthimꝰ·germani·qui pro corporis magnitudine longi vocabantur·ſermone vitaqꝫ fulgentes · et propterea apud alexandrinos egregijs · ſed etiā theophilus eos honorabat epiſcopus. Quamobrem dioſcorum violenter tractum hermopoleos fecit epiſcopum. Duos autem eorū rogauit ut habitarent cum eo·et viꝫ epiſcopus imperauit·factoſqꝫ clericos eccleſie economos inſtituit. Cunqꝫ illi eſtuarēt·cur minime propoſitum ſue conuerſationis implerent·et procedenti tempore viderent animas ſuas ledi · dū epiſcopus pecunioſam haberet vitam et multum auri ſtudium congregandi · repudiabant eſſe cum eo et deſerti potius habitaculum diligebant, Dumqꝫ ille neſciens eorum voluntatem ſibi eos adeſſe depoſceret · poſtea videns quia eis ipſe potius diſpliceret·iratus interminabatur eis. At illi hoc paruipendentes·abſceduunt. Porro theophilus cum animo feruens eſſet niſus eſt ut viros illos qua poſſet arte vexaret, Et fratrem interim eorū dioſcoꝝ habebat odioſum. Contriſtabatur enim quia eos turba diligeret ut coleret monachorum regulam · et ſciebat quia eis aliter nocere non poſſet niſi monachos debellaret · probauerat quoqꝫ q̄a

crebro cum eis habito ſermone·faterentur incorporeum eſſe deum et
non humane forme; ne forte neceſſitate humane forme·humana
quoqꝫ paſſio ſequeretur. Et cum ſic theophilus ſaperet tamen ut ſe
vindicaret qđ bene prius predicauerat immutauit. Mittens enim
inheremum·plurimos monachorum ſimplicium et ſpiritali exerci:
tatione carentium·eſt venatus dicens; non portere ſequi dioſcorū
neqꝫ fratres eius·dicentes in corporeum deum. Deus enim ſecundū
diuinam ſcripturam et oculos habet et aures et manꝰ et pedes·ſicut
et homines. Dioſcorus autem eiuſqꝫ ſequaces ſequentes origenem·
dogma blaſphemum introducūt; quaſi deus nec oculos nec aures·
nec manus habeat neqꝫ pedes. Hac ſeductiõe·monachorum plu:
rimi ſunt decepti; et ſeditio feruentiſſima ſuſcitabatur. Sed exercita:
ti viri ſeducti non ſunt. Simplices autem ardore fidei repente con:
tra fratres inſurgunt; et facta diuiſione alterutros impetebāt. The:
ophili ſequaces origeniſtas et impios appellabant fratres. Iſti vero
ſequaces theophili·humani formianos vocabant. Ob quā rem or:
ta immani ſeditione·theophilus cum armatorum multitudine ve:
nit in nitriam contra dioſcorum eiuſqꝫ fratres. At illi vix fuga va
luerunt declinare pericula. Ca·viij·

CVm hec in egipto fierent·iohannes conſtantinopolitanus
doctrina florebat·et apud cūctos fauorabilis habebatur; au:
xit qꝫ primus in nocturnis ẏmnis orationes·ob huiuſmodi cauſā
Arriani ſicuti dictum eſt foris ciuitatem collectas agebant; ſabba:
to autem atqꝫ dominica intra portas et per porticus congregati·hi:
nos et antiphonas ex arriano dogmate cõpoſitas decantabant; &
hoc maxima noctis parte facientes·diluculo cum ipſis antiphonis
per mediam ciuitatem egreſſi portam·ad ſuam eccleſiam concurre:
bant. Cumqꝫ hoc crebro quaſi ad vituperationem orthodoxorum fa:
cere non ceſſarent·frequenter enim etiam hoc cantabant; vbi ſunt
qui dicunt trina virtute vnum. Tunc iohannes metuens ne ſim:
plices huiuſmodi cantibus traherentur·inſtituit ſuum populum
ut & ipſi nocturnis occuparentur himnis; quatenus et illoꝝ obſcu:
raretur opus·et fidelium profeſſio firmaretur. Studium ergo iohā
nis nimis vtile; cū turba periculiſqꝫ finitum eſt. Nam dū clariores

hĩmni omouſianorum noctibus apparẽt. Fecerat enim etiam cruces argenteas q̃ cum ardentibus cereis portabantur. expenſas ad hec eudoxia auguſta prebente: tunc arriani zelo tracti uſq̧ ad neces inſurgunt. Vna ergo nocte facta congreſſione. petra in fronte percuſſus eſt briſon eunuchus auguſte. qui ad himnos exercendos fuerat deputatus: ſed etiam quidam ex populo vtriuſq̧ partis extincti ſũt In his motus imperator prohibuit arrianos himnos publice decãtare.

Dicendum tamen eſt vnde ſumpſit initium: ut in eccleſia antiphone decantentur. Ca. ix.

Ignacius antiochie ſirie tercius. poſt apoſtolum petrum epiſcopus qui etiam cum ipſis degebat apoſtolis. vidit angelorum viſionem quomodo per antiphonas ſancte trinitati dicebant himnos. Is q̧ modum viſionis antiochene tradidiſſe probatur eccleſie: et ex hoc ad cunctas tranſiuit eccleſias. Ca. x. Sozomenus.

FErtur enim quoniam inter alia iohannes etiam pro ſeueriano gabalenſi epiſcopo odium auguſte conceperat. Is enim ſeuerianus et antiochus ptolomaidis. ambo eloquentiſſimi et coraz eccleſia docere preparati. Veniens ergo prius antiochus conſtantinopolim. eloquentia promotus atq̧ pecunijs ditatus in ſuam reuerſus eſt ciuitatem. Pro cuius zelo ſeuerianus poſtea venit: videre iohannem. et frequenter in eccleſia ſermonem facto. mirabilis apparebat: erat q̧ honorabilis apud multos proceres. et apud ipm imperatorem pariter et auguſtam. Cumq̧ iohannes perrexiſſet in aſiam huic cõmendauit eccleſiam Credebat enim eius blandimentis. quia eum reuera diligeret. At ille magis ſe auditoribꝫ cõmendabat. Quod dum iohannes audiſſet. ſerapione nunciante zelatus eſt. reuerſoq̧ ab aſia iohanne contigit. tranſeunte ſeueriano ut ſtudio non aſſurgeret ſerapio, At ille exaſperatus clamauit, Si ſerapio clericus mortuus fuerit. xp̃us inhumanatus non eſt, Ob hanc rem accuſatus a ſerapione veluti iniurioſus et mũdum blaſphemus. ciuitate pulſus eſt a iohanne. Quod auguſta cognoſcens. per familiares ſeueriani mox eum a calcedonia fecit euocari. Porro iohannes multis rogantibus eum videre refugiebat: donec in apoſtolorum eccleſia ei9

genibꝰ poneret auguſta theodoſium filium ſuum · ſupplicans et ſe:
pe coniurans· ut ſeuerianū ſuo reconciliaret affectui,

Socrates.

INterea monachi ab heremo ad conſtantinopolim veniunt· cū dio:
ſcoro et fratribus ; cum quibus iſidorus· qui theophili amiciſſimus
dudum ob huiuſmodi cauſam poſtea fuerit inimicus, Petrus qui:
dam archipreſbiter alexandrine fuit ecleſie ; theophilus ab ecleſia
odio faciente proiecit ; culpans eum quaſi mulierem quandam ma
nicheam non primitus abrenunciantem hereſim ; in cōmunionē
ſacram ſuſceperat, Cunqꝫ petrus diceret ſe eam iuſſu theophili ſu:
ſcepiſſe ; illo negante· iſidori teſtimonium petrus implorabat· quia
hoc actum non ignoraſſet epiſcopus. Eo tempore iſidorus rome de:
gebat· a theophilo miſſus ad damaſum ; ut ei flauianum antiochie
reconciliaret epiſcopum. Verum reuerſus iſidorus petri reſponſio:
nem veram eſſe firmauit· dicens quia mulier manichea cum epiſco
pi iuſſione fuiſſet ſuſcepta. Hinc accenſus theophilus· ambos expu:
lit ab ecleſia, Ob hanc ergo cauſam iſidorꝰ cum dioſcoro et reliquis
conſtantinopolim venit ; ut principi ⁊ iohanni eius facta narraret
Hec iohannes agnoſcens honorabat principio viros· eorumqꝫ frue
batꝛ orationibus ; cōmunione vero ſacra cum eis ante cauſe cogni:
tionem participari non voluit, His ita geſtis peruenit ad theo:
philum ſermo falſus· quaſi iohannes illis cōmunicaſſet ut eis ferret
auxiliū ; parabatqꝫ ut non ſolum de dioſcoro et iſidoro ſemel vlciſce
retur · ſed etiam iohannem de epiſcopatu deponeret. Miſit ergo ad
ſingularum epiſcopos epiſtolas· celans intentionem ſuam· culpās
tamen origenis libros, Deinde epiphanium cipri fecit amicum· cum
prius eius fuerit inimicus· tanquā de deo minus ſaperet· eumqꝫ for:
mam hominis habere iudicaret, Tunc ergo quaſi ex penitentia eiꝰ
ſe profeſſus eſt ſequi ſectam ; egitqꝫ ut ſinodus epiſcoporum cipri ce:
lebraretur· quatenus libri damnarentur origenis. Porro epiphaniꝰ
propter nimiam ſui reuerentiam atqꝫ ſimplicitatem circūuentus· cō
ſtitutam ſinodo lectionem librorum origenis interdixit· miſitqꝫ litte:
ras ad iohannē monēs· ut ſe ab origeniana lectōe ſuſpēderet· ⁊ ſino
do cōgregata q̄ placuerāt etiā ipſe firmaret, Theophilꝰ igꝰ famoſiſſi:
mū epiphaniū circūueniēs· ⁊ agnoſcēs ſua vota ꝯficē· etiā ipſe epis

dãnauit origenis · qui pene ante ducẽtos defunctus eſt annos ; nõ
quia huiuſmodi haberet intentionem ; ſed ſtudens dioſcoro eiuſqꝫ
nocere ſequacibus, Johannes autem paruipendens que ab epi:
phanio et theophilo fuerant nunciata in doctrina eccleſiaſtica labo:
rabat et in ea quidem florebat ; nichil tamen de his que contra eũ
cogitabantur ſepe curabat, Cumqꝫ theophilus iam manifeſte ſtudẽ
videretur · ut iohannem epiſcopatu deponeret ; tunc etiam inimici
iohannis theophilum ſunt ſecuti · et multi clerici multi procerum pa
lacij tempus inuenientes oportunum · nitebantur vt ſinodus con
ſtantinopolim fieret contra iohannem ; et hoc tam epiſtolis ſibi:
met quã verbis mandabant, Auxit igitur odium iohanni cauſa
ſeueriani et antiochi epiſcoporũ q̃ ſup̃ relata eſt, Ca · xi ·

Poſt paucum vero tempus · epiſcopus epiphanius conſtantio:
polim venit portans damnationem librorum origenis · qui:
bus non quidem ipſum origenem excõmunicatum decreuerant ; ſꝫ
libris tantũmodo derogauerant, Egreſſus ergo ad baſilicam ſancti
iohannis miliario ab vrbe ſeptimo conſtituta · et collecta ibidem ce:
lebrata · ordinatoqꝫ diacono · rurſus venit in ciuitatem · et inuitatiõꝫ
quidem iohannis declinauit cauſa theophili · in propria vero man
ſione habita magis elegit. Et vocans tunc preſentes epiſcopos · dã:
nationem librorũ origenis legebat eis. Et quidam habentes epipha:
nio reuerentiam · ſubſcribebant · plurimi autem hoc facere recuſabãt

Quorum fuit etiam theotimus ſcithie preſul · qui ita reſpondit.
Ego inquit o epiphani neqꝫ ei q̃ui dudum bene requieuit iniuriã
infero · neqꝫ rem blaſphemam temptare preſumo · damnans ea que
priores nr̃i reſpuere noluerunt, Proinde neqꝫ malum doctrinam ĩ
libris origenis eſſe conſpicio, Tunc proferens libros eiuſdem orige:
nis legit · et eccleſiaſticas expoſitiones oſtendit · ac poſtea procedens
dicebat. Qui his contumelias inferũt · neſciunt ſemetipſos. Hec ergo
theotimus vite rectitudine famoſiſſimus · epiphanio reſpondiſſe fer:
tur. Sed quoniã detractatores plurimi ſurripiẽtes veluti blaſphe
mum reſpuunt origenem · pauca de his dicere non videtur abſur
dum. Viles homines et qui per ſemetipſos nequeunt apparere · vi
tuperando meliores eſſe ſe aliquid conantur oſtendere, Hoc paſſus
eſt primo methodius licie olimpi ciuitatis epiſcopus · deiñ euſtachius

pauci preſul temporis· et poſt eũ appollinaris ; nouiſſime theophi-
lus. Iſti derogabant origeni· et aliter ob aliã cauſam ad accuſatiõez
eius acceſſerũt. Methodius igitur cum multũ derogaſſet primitus
origeni· poſtea velut ex penitentia miratus virũ in dialogo quem
attitulauit Xenomẽ ſic ait. Sed quid amplius ego de illorum que-
rimonijs factis contra origenẽ loquor. Dũ enĩ culpant eũ ꝓ quib9
putant cauſis et nichil quaſi male credentẽ de ſancta trinitate repe-
rierunt· oſtendunt in eo magis pietatis et rectitudinis teſtimonia
perhibere. Athanaſius aũt defenſor niceni concilij ; libris proprijs
contra arrianos voce clara ſue fidei hunc virũ vocat illi9 libros cõ-
iũgens ſuis ; et hec dicens · mirabilis inquit et laborioſiſſimus ori-
genes· hoc de filio dei nobis teſtimoniũ ꝑhibens ait ; coeternũ eũ aſ-
ſeuerans patri. Ignorãt igit̃ ſemetipſos derogatores origenis· etiam
laudatorẽ ei9 athanaſiũ blaſphemãtes. Hec de origene dicta ſuf-
ficiant ; nũc ſequamur hiſtoriã. Ca· xij·

IOhannes igitur conſtantinopoleos indignat9 ẽ· cur abſqȝ regulis
in eius eccleſia ordinationẽ fecerit epiphani9· ſȝ tñ rogabat ut inter
epõs cum eo manẽt. At ille nec manere ſe cũ eo nec orare reſpondit
niſi dioſcorũ et qui cũ eo erãt vrbe depelleret. Et ipẽ in librorũ orige-
nis damnationẽ ſubſcriberet.

IOhanne hec facere differente· et dicente non oportere ante catholicã
cognitionẽ aliquid facere petulanter ad hoc conſiliũ ab inimicis io-
hannis epiphanius inſtigator cũ eſſet in apoſtolorũ eccleſia· celebra-
ta collectio procedẽ faciũt epiphaniũ · et corã omni populo origenis
damnare libros et adiudicare dioſcoꝝ eiuſqȝ ſequaces· ſimul quoqȝ
derogare iohanni ; velut eorũ defenſori. Hec iohanni nunciantur
Altera vero die dũ iã veniſſet epiphanius ad eccleſiã· hec ꝑ ſerapio-
nem verba mãdauit. Contͣ regulas multa geſſiſti o epiphani ; pri-
mũ quidẽ q̃a ordinacõem feciſti in eccleſia ſub meo iure conſtituta ;
deinde quia me non iubẽte in eis auctoritate ꝓpria ſacra celebraſti ;
rurſus quia inuitatus excuſaſti · et nunc denuo in te ipõ confidis.
Qua ꝓpter obſerua ne turbatio naſcat̃ in pplõ ; et hui9 rei ꝑiclm
ipẽ ſuſcipias. Hec dũ audiſſet epiphanius ; ab eccleſia formidat9
abſceſſit. Cumqȝ reuerſurus eſſet ad ciprũ· ferunt quidã hec eũ man-
daſſe iohanni. Spero ; q2 non moriaris epũs. At ille remandauit

Spero·te ad tuã patriã nõ redire, Nec vtrũ vere dicta ſint neſcio ambo tñ hunc habuere finem. Nã nec epiphanius viuus peruenit ad cyprũ·ſʒ in naue defunctus eſt. Et iohannes poſt paululũ ep̃atu depoſitus eſt. Ca·xiij·

QVnqʒ epiphani⁹ diſceſſiſſet p̃uenit ad iohannẽ·quõ eudoxia auguſta eũ contra iohannẽ armaſſet·et hinc accenſus lingue vbertate·ſermonẽ fecit in populo cũctaꝝ mulierũ vituperatione plenum. Hunc ſermonem populus omnis arripuit·quaſi contra auguſtam ꝯplatus eſſet, Ita peruenit ad aures imꝑatorũ, Qd̃ auguſta cognoſcens velut iniuriã ſuã nunciauit imꝑatori·dicens illius eſſe magis contumeliã que eius vxori fiebat. Quãobrem geſtũ eſt·ut theophilus contra eũ quã velocit̃ ſinodũ celebraret · qd̃ etiã ſeuerianus ſimul agebat·erat enĩ ad hunc inimicus. Inter hec theophilus venit multos ſimul ep̃oꝝ mouens, Confluebãt igitur plurimi inimici iohannis. Aderant etiã quos ep̃atu remouerat. Omnes ergo concorditer in calcedonia cõuenerunt·vbi tunc erat ep̃us cirinus·multa contra iohannẽ loquẽs impiũ eũqʒ vocans, Ep̃i vero delectabantur in talibꝫ, Porro marutha meſopotamenus ep̃us·nolens cirini calcauit tũc pedẽ. At ille dolore conſtrictus · conſtãtinopolim cũ ep̃is trãſire nõ potuit·alij ſũt tranſuecti. Sozomenus,

POſtea vero cum dolore laboraret eius crus frequenter abſciſũ eſt · quia putredo pene omne corpus eius inuaſerat et per pedem alium iã ſerpebat. Is ergo poſt paululum tẽporis eſt defunct⁹.

THeophilo aũt ab alexandria veniente · nullus Socrates. occurrit nec ſolemni honore potit⁹ eſt. Erat enĩ apertiſſimus inimicus. Sed alexandrini naute qui tunc venerãt cũ frumẽtis·occurrentes eũ fauorabilit̃ ſuſceperũt, Cumqʒ veniſſet conſtãtinopoli refutauit in eccleſiã introire · ſʒ in vna domo auguſtarũ vocabulo placidiana·tunc habitauit. Hinc ergo ceperũt contra iohannẽ mouere cauſas·et non iã de libris origenis memoria ferebat̃·ſʒ has accuſacões illicitas excitabãt . His itaqʒ preparatis·cõuenientes ep̃i in ſuburbano calchedonenſi qd̃ rufini noĩe vocatur·vbi eſt in honore petri et pauli apoſtoloꝝ baſilica conſtituta·euocauerũt iohẽm ſatiſfacturũ ꝓ quibus accuſabatur. Iuſſeruntqʒ ut cum eo venirẽt ſerapion et tigrius eunuchus preſbiter et paulus lector·iſti enim ſi‹l›

accuſabant. Cumqꝫ iohannem euocantes velut inimicos refutaret·
vniuerſalem ſinodum fieri proclamauit. At illi nichil morati quā
iterum euocauerunt. Qui cum noluiſſet occurrere ſed ſinodum fieri
proclamaret· damnauerunt eum · in nullo culpantes niſi quia vo:
catus noluit obedire. Dumqꝫ hoc fuiſſet circa veſperam nunciatū ·
populus ad ſediciones maximas excitatus eſt ; et nocte concurrē:
tes eum trahi ab eccleſia non ſinebant. Sed clamabant ut apud
maius concilium de eo ageretur examen. Porro iuſſio principis im
minebat ; velociter eum eijci ⁊ exilio deportari. Hoc agnoſcens io:
hannes · tercia damnationis die circa meridiem ſemetipm̄ populo
ignorante contradidit. Cogitabat enim ne vlla propter eum ſedicō
naſceretur. Et ille quidem exilio ducebatur· in populo autem ſedi:
cio importabilis eſt exorta ; ita ut etiam multi inimicorum eius mi
ſericordia mouerentur · dicentes eum calumniam paſſum · quem
paulo ante deſiderabant videre depoſitum. Quamobrem clamabāt
omnes contra principem · atqꝫ concilium ſacerdotum · ⁊ maxime
contra theophilum. Non enim eius machinatio iam poterat latē ;
que multis quidem iudicijs apparebat· maxime· quia dioſcoro· eius
qꝫ fratribus mox poſt iohannis deiectionem cōmunicauerat. Tūc
igitur etiam ſeuerianus in eccleſia docens. Iohanni derogabat di:
cens ; et ſi in nullo alio vituperandus iohannes eſt ; eius tamen ſu
perbia crimen eſt damnationi ſufficiens. Omnia nanqꝫ peccata re:
mittuntur hominibus ; ſuperbis autem deus reſiſtit· ſicut ſacre ſcri:
pture docent. Ca· xiiij·

HRta igitur immenſa ſedicione · populo diſcurrente et ad ipa
regalia proclamante · auguſta permota rogauit imperatorē
ut eū reuerti preciperet. Miſſo igitur tunc eunucho bereſone etiā ne:
ceſſitas iohanni nolenti ut in ciuitatē ingrederetur impoſita eſt. Eo
ſiquidem remeante cū multo eius honore ad eccleſiā plebs cōcurrit
et mox ut iohannes ingreſſus eſt· rogabant ut in epiſcopali ſede re:
ſideret ; et populo orationem pacis impenderet. Quo refutante atqꝫ
dicente quia hoc oporteret iudicio fieri ſinodali · et eos qui damna:
uerunt eū ſuā ſentenciā reuocare. Accendebantur omnes videre eū
in loco proprio reſidentem ⁊ verba doctoris audire. Qui licet diu
tardaret· preualuit tamen populus ⁊ eum in ſede reſidē epiſcopali

coegit·et conſuete oratione͂ prebere pacis, Coactus etiã ſermone͂ fecit
in populo, Hec cauſa aliã prebuit inimicis occaſionem ; et p̄mũ
quidem de eraclidis ordine contra eũ moueri dicebatur·theophilus
queſtionem et ut iohannem equo per eius rei occaſionem deponeret
Verũ heraclides non aderat. Judicabatur autem veluti p̄ns quaſi
quoſdã iniuſte cecidiſſet cateniſq3 vinctos miſiſſet in pompã epheſi
p̄ mediã ciuitatem, Cumq3 pars iohannis diceret auditoriũ debere
iuſte conſtitui ; alexandrini cõtẽdebãt ut heraclidis accuſatores ſu-
ſciperentur. Hinc ergo ſedicio & cedes inter conſtãtinopolitanũ po-
pulum et alexandrinũ vehemens eſt exorta, Ob quã rem plurimi
vulnerati pauci etiã mortui ſunt. Hec videns theophilus·repente
diffugiẏt in alexandriã. Qḋ etiã aliȷ̇ fecerũt epiſcopi·preter paucos
qui perſonã iohannis amplectebantur. His ita geſtis·repreben
ſibilis theophilus eſt inuentus, Cui⁹ auxit inuidiã · qḋ rurſus ori-
genis libris incumberet, Qui dũ ab aliquo fuiſſet interrogatus quõ
ea q̃ abdicauerat rurſus amplecteret̄ ; ita reſpondit. Origenis libri
ſimiles ſunt prato vniuerſis floribus pleno. Quicquit ergo in eis
bonũ inuenero·hoc decerpo, Siquit vero michi ſpinoſũ occurrerit·h°
quaſi qḋ pungar omitto, Hec ergo theophilus non conſiderans ſa-
lomonis ſapientiſſimi verba dicentis·q: verba ſapientis ſicut aculei
ſunt. Ob hanc ergo cauſam aput omnes theophilus r̄prehenſibilis
videbatur. Porro dioſcorus hermopoleos ep̄us poſt paululum
fuge theophili mortuus eſt ; claraq3 ſepultus in baſilica apud ilice͂
conſtituta ; vbi xp̄i iohanne͂ ſinod⁹ fũat celebrata Theodoric⁹

Miſſus ergo tunc iohannes ĩ exiliũ · ad oriſiciũ habitabat põti
qḋ vocatur heron. Cumq3 per noctem terremotus ciuitatem
regiã inuaſiſſet ; legati in matutino mittebant̄ ad eũ·rogantes ut
velociter reuerteret̄ ad ciuitate͂·et orationib⁹ eius pic'la remoueret.
Sed aliȷ̇ poſt illos et rurſus aliȷ̇ deſtinati ſunt·ita ut legatis boſſo-
rus impleretur. Qḋ dũ fidelissim⁹ populus agnouiſſet fluctus pro
pontidis nauibus eſt opertus, Omnes enim occurrerunt cereos et
lampades accendentes·pro reuerſione paſtoris, Sozomen⁹.

Interea cum theophilus nauigio hierapoli aduenißet·mortuo eius
ciuitatis ep̄o·in lammone͂ monachũ elegerunt ciues. At ille cũ cre-
bro refugeret · ei theophilus ſuadebat ne ſacerdotiũ refutaret. Tũc

ille ꝓmiſit dicens, Cras qđ dño placet implebit̃, Altero vero die ve-
nientes ad cellam eius cogebant eũ. Tunc nilammon · prius inq̃t
orem9. Qđ cũ theophilus laudaſſet · ſimul orabat, Nilammõ autẽ
repente terminũ vite cũ illa oracõe ſuſcepit, xv· Socrates.

IOhannes itaq; doctrinis occupabatur ⁊ ordinauitq; ſerapionẽ hera-
clie thacenſis epm · vñ contra eũ maius odiũ excitatur, Poſt paulu-
lum nãq; hec contigiſſe noſcuntur. Auguſte eudoxie ſtatua argen-
tea conſtituta eſt ⁊ in columna porphiretica clamide circumamicta
Erat que poſita nec proxime nec longo ab eccleſia ſophia ⁊ quã pla
tee tantũmodo · diuidebat iter. Illic ergo conſuete luſus publicus oc
currebat, Porro iohannes ad iniuriã hoc arbitrat9 eccleſie fieri · con-
ſueta fiducia rurſus ſuã armauit linguã. Et cũ oporteret principes
ſupplicationis verbo deflectere · ut a tali luſu recederetur hoc non fe-
cit ſ; impetu ſui vſus eloquij iubentes fieri talia lacerabat. Auguſta
vero rurſus ad ſuã trahebat iniuriã · et denuo preparabat ut aduer
ſus eũ ſinodus celebraret̃ epoꝝ. Hoc ſenciens iohannes illam famo-
ſiſſimã in eccleſia protulit omeliã · cui9 initiũ eſt · rurſus herodias de
ſanit · rurſuſq; turbat̃, Denuo ſaltat · denuo caput iohannis in meſ-
ſorio concupiſcit accipere, Qđ factũ · ampli9 ad iracundiã accendit
auguſtam, Ca · xvi · Sozomen9.

INterea quidam homo cõprehenſus eſt · qui iohannem volebat occi-
dere traditus q; ad ſuppliciũ prefecto · a iohanne ne perimeretur ere-
ptus eſt. Poſtea vero die etiã helpidij preſbiteri ſeruus curſu in epm
accedens · eũ interimere nitebat̃, Et dũ a quodã teneret̃ · et ipm repẽ-
te ꝑcuſſit · ſimul et aliũ aſtantẽ · et terciũ. Tum clamore facto · mul-
tis conuenientib9 plurimos interemit. Nouiſſime tentus et tradit9
eſt, Ex illo tempore iohannẽ ꝑpl's cuſtodiebat noctibus et dieb9 cir-
cũſedentes ad eius domũ. xvij · Socrates.

POſt paululũ vero aderant epi leontius ancire · galacie · am-
monius laodicie · breſon tracie · philipenſis acati9 · berie ſirie ·
et alij quidã his preſentib9 accuſatores priſcis denuo mouebantur
Iohannes itaq; confidebat in talibus · rogans ut accuſatio decenter
flagitaret̃. Cumq; superueniſſet feſtiuitas natalis ſaluatoris · impe-
rator ſolemniter ad eccleſiã non occurrit · ſed mandauit iohanni q̃a
non ei cõmunicaret · niſi criminibus prius exueretur, Cumq; pro

ſecuritate iohannis accuſatores eius valde pterrerent ; pñtes epi ni-
chil aliud requirebant · niſi qz pꝰ depoſicōez nō decreto cōcilij reſediſ-
ſet in ſede. Cumq; ille reſponderet q̄ꝺ lxij · epi cōmunicātes ei decreuiſ
ſent · leones et alij reclamabant dicentes. Sed plurimi te o iohan-
nes depoſuerūt. Cumq; denuo iohannes hanc regulam non ortho-
doxorū eccleſie ſed eſſe firmaret arrianoꝝ · nā in antiochiā cōgregati
pro damnatione fidei de cōſubſtāciali ꝯplate · odio athanaſij hanc re
gulam ꝯtulerūt. Tūc illi nō recta ſatiſfactiōe cōdemnauerūt eū · nō
intelligentes quoq; qz dū hac regula vterent ; athanaſiū q̄ꝫ depoſu
erunt. Hec acta ſunt circa feſtiuitatē paſche. Mādauitq; impator
iohanni non ſe poſſe ad eccleſiā venire · qz eū denuo concilia condē-
naſſent. Vacabat ergo iohannes · et nequaquā in eccleſiam deſcē-
debat. Mox igit̄ oēs ei fauētes ab eccleſia recedētes · paſcha quidē
in thermis que conſtantiniane vocant̄ celebrauerūt. Cū quibꝫ plu-
rimi epiſcopoꝝ preſbiteroꝝ et ſacri ordinis clericorū cōmoti ſunt · col-
lectiōes ſeorſū p loca diuerſa celebrātes. Vnde etiā iohannite vocati
ſūt. Porro iohānes duobꝫ menſibꝫ nunquā ꝓceſſit · donec princeps
eū duci iuberet in exiliū. Et ille quidē tractꝰ ab ecclia ducebat. Qui-
dā vero iohannitaꝝ · ea die eccleſiā incenderunt. Qua ardente flās
ventus etiā baſilicā ſenatus parit̄ cōprehēdit. Qꝺ actū eſt viceſima
die ianuarij menſis conſulatu honorij ſexto et ariſtenis. Ob quā rē
obtatus prefectus vrbis cū paganus eſſet · odio xp̄ianoꝝ plurimos
iohannitarū diuerſis tormētoꝝ generibꝫ laniauit. xviij · The·

Iohannes igit̄ nō ſolum ciuitatē pulſus eſt · ſ; etiā in quandā par-
uulam ciuitatē atq; deſerta armenie cucuſſo deſtinatꝰ eſt. Inde rur-
ſus ad pitiuntē vbi fines ſunt ponti imperij q̄ romani. Que loca
crudelibꝫ barbaris ſunt vicina. Sed clemens dn̄s nō pmiſit victorē
athletā p loca talia diu morari. Sozomenus.

Inter hec innocentiꝰ romanus antiſtes audiēs de iohanne et moleſte
ferens · volenſq; generale celebrari cōciliū · ſcripſit iohanni et clero cō
ſtantinopoleos · qꝺ nō oporteret iohanni ſue ceſſorem dari · nec eius
clerum alio parere pontifici. Quas ꝓlixitatis cauſa · nō tranſtulit.
Aiunt enim iohannē cū in exilio duceret̄ · p viſionē cognouiſſe diē
qua moriturus eēt · oſtenſā ſibi a baſiliſco martire in cumanis · vbi
cū eſſet itinere fatigatus · dolorē capitis nō ferens et ardorem ſolis·

vitam languore finiunt ; quarta decima die ſeptembrij menſis · cō=
ſolatu honorij ſeptimo et theodoſij ſcd̄o, Theodoric9.

QVius igitur iniuſticie cauſas · abhominati ſunt precipue eu
rope pontifices. Ab eoꝝ nanqꝫ ſe ſuſpendere cōmunione · pa=
riter omnes illirici ; eius partes effecti ſunt Orientales aūt plurimi
quidem in iuſticiam declinauerunt ; corpus tamen eccleſie diuidere
noluerunt, Verū moriente illo omniū doctore terrarū ; non prius
occidentales ep̄i egiptioꝝ et orientaliū boſſorenſium atqꝫ tracenſium
ſunt amplexi cōmunionem ; quā illius ſacratiſſimi viri nomē int̄
p̄ceſſores poneretur epiſcopos, Et achatium quidem qui poſt eum
ordinatus eſt ; nullo habuerunt ſermone dignum, Atticū vero ar=
ſacij ſucceſſorem legacionem crebro mittētem ; et pacis pignora po=
ſtulantem dipticis ſcripto iohannis nomine poſtea ſuſceperunt.

Capitulū xx. Socrates.

TRanſactis itaqꝫ diebus · paucis arſacius conſtantinopoleos
ordinatur ep̄us nectarij frater ; valde longeuus et vltra lxxx.
annoꝝ qui manſuetiſſime nimis regebat epiſcopatū, Sozo.

QVius opinio derogauit poſtea qđ de iohannis amatoribus.
agebat, Nam dum arſacio cōmunicare nollent nec oracōem
habere cōmunem ; ſꝫ ſicuti dictū eſt ſeorſum et per loca ſecreta vltra
ciuitatis ſacra celebrarent ; hoc ille renunciauit imperatori. Cumqꝫ
iuſſiſſet ut eos manu militari turbaret ; lapidib9 atqꝫ fuſtibus po=
pulum conuertit in fugam ; nobiliores aūt et proniores in amore
iohannis redegit in carcerē, Porro milites ut aſſolet accepta fiducia
predam circa mulierū ornamenta faciebant. Zonas aureas dextra=
lia monilia libatoria · anulos · diademata ; et cum ipſis auribus eaꝝ
auferentes in aures. Ob quā rem turba maxima et gemitus in ci=
uitate ꝯuenit. Nec ſic tamen illi affectū depoſuere iohannis. Verū
publice plurimi conuenire · nec in platea nec in balneo preſume=
bant. Quibus etiā erat domi quoqꝫ manere periculoſum ; ita ut ci=
uitatē declinarēt. Multi ſiquidē viri plurime qꝫ mulieres nobili ge=
nere ꝓcreate · v̄ginitate atqꝫ v̄tute viteqꝫ laudabilis fugērt Sozo.

EO quoqꝫ tempore etiam grando vehemens conſtantinopolī
et circa eius ſuburbana deſcendit. Qđ actum eſt eodem con=
ſulatu honorij ſexto et ariſtene die triceſima ſeptembrij menſis, Qđ

dicebant dei iracundia geſtum ; eo q̄ ſine iudicio iohannes fuerat
condemnatus, Quibus verbis crementũ dedit mors auguſte con-
tinuo ſubſecuta. Quarta nãq; die poſt grandinẽ eſt defũcta, Soc.

NVnc enim et cirinus calcedonenſis ep̄us qui iohem crebro la-
cerauerat ſecto pede defunct⁹ eſt.

ALij tamen dicebãt. iohannẽ hoc iuſte ꝑpeſſũ ; eo q̄ multas ec-
cleſias nouacianoꝝ quarto decimanoꝝ et alioꝝ tuliſſet hereti-
corũ, Ca. xxi. Sozomenus,

EO ſiquidem tempore quidã lector eutropius eſt detentus ; q̄ŕ
et ip̄e in eccleſiã miſiſſet ignẽ, Qui dũ multa fuiſſet tormẽta
ꝑpeſſus redactus in carcerem. poſt paululum eſt defunct⁹. Quid
aũt de eo contigerit ; exiſtimo eſſe memorandũ, Quidã vidit in
ſomnis aſtitiſſe altari virũ pulchritudine & magnitudine decoratũ
quaſi in honore martiris ſtephani conſiſtentem ; et quaſi cogitantẽ
eo q̄ boni viri nuſquã inuenirentur ; atq; totã ſe circuire ciuitatẽ.
et niſi eutropium nullum penitus inueniſſe, Cunq; is qui viderat
euigilaſſet ſomnũ retulit fidelib⁹ viris, Deiñ requirens eos qui a p̄-
fecto ꝯprehenſi fuerãt et verberibus macerati. inuenit eutropiũ. eiq;
retulit viſionem. At ille flens oracionẽ ſibi dari ab eo q̃ viderat im-
plorauit. Cunq; diuerſos prefectus affligeret. nec perſonas incẽdij
reperiret etiã mulieres quaſdã tenẽs ſuadebat ut ep̄i cõmunionẽ ã-
plecterentur arſacij ; & multe quidẽ declinauer̃t, Olimpias aũt in-
iuſtum credens nequicie ſatiſfacerꝫ dixit, Adde michi calũniatores
& violencias maiores impone ; michi vero fas non eſt ei cõmuni-
care et ea facẽ que pijs nõ licet ꝑpetrare, Quã dũ nequiſſet declina-
re p̄fectus ut cõmunicaret arſacio tũc dimiſſã. et p⁹ paucũ tẽpus tẽ-
tam multo nudauit auro ; hoc modo credẽs ei⁹ frãgi conſtãtiã, Eo
tp̄e tigri⁹ preſbit̃ veſte nudat⁹ & dorſo ceſus, Jta tentus ẽ ; ut pedũ
eius ac manuũ articuli ſoluerentur, . xxij. Socrates,

ARſacius itaq; cũ paucum vixiſſet tempus defunctus eſt. cõſo-
latu ſequenti ſtiliconi ſcd̄o et antemij. vndecima die nouem-
brij menſis. Quo moriente ; de epiſcopatu conſtãtinopolitano ma-
gna cepit eſſe contentio. Et ꝓpterea cũ quatuor vacaſſet menſes. ſe-
quenti conſulatu archadij ſexto et ꝓbi attic⁹ ordinat̃ ep̄us. genẽ ar-
menius. habitu monach⁹ a iuuẽtute ſua natali ſapiencia decorat⁹,

INterea cū ſiricius quinqꝫ annis romanorum rexiſſet Socrates,
epiſcopatū ; athanaſius ei ſucceſſit. Poſt quē innocentius pontifica
tus iura ſuſcepit. Defunctus quoqꝫ eſt etiā flauianus · non conſen:
tiens in damnatione iohannis· flauiano moriente· porfirius antio
cenum ſuſcepit epiſcopatū. Et qm̄ plurimi contra iohannē con:
ſenſerant· ꝓpterea in conſtantinopolitana vrbe multa diuiſio facta
eſt ; ita ut miſſas apud ſemetipſos plurimi celebrarēt et ſcandala ꝓ:
uenirent ; qm̄ ꝓpter gratiā arſacij atqꝫ porfirij· necnon et theophili
alexandrine ciuitatis epī ducū ſtudio procerū poſita lex fuerat · iu:
bens omnes in eccleſiā cōuenire · & qui nō cōmunicarent procul ex:
pellerentur. Ca· xxiij·

EO tempore cū diſcordia ſacerdotū· etiā reſpublica magnis cō:
cuſſionibus turbabat. Huni nanqꝫ tranſeuntes hiſtrū· thraciā deua
ſtabant. Iſaurie quoqꝫ latrones maxima multitudine congregata
vſqꝫ ad carenos et pheniciā venientes· vrbes et vicos in medio po:
ſitos depopulantis. Per idē tempus ſtilichon magiſter armorum
erat apud honorium magna preditus poteſtate ; habebatqꝫ ſub ſe
romanorum plurimos atqꝫ gentilium. Qui contractis inimicicijs
cum archadij ducibus cogitabat congredi contra eos. Tunc ergo
agens cum honorio· alaricū regem gothorū fecit ordinari magiſtrū
militū· et acceſſit aduerſus illiricū eiqꝫ iouiū prefectū cōſtituit· ut ar:
ma contra romanos attolleret· ac ꝓuinciales honorij ſubderet ditio:
ni. Et cū alaricus barbaros ſub ſe conſtitutos et per dalmatias ha:
bitantes congregaſſet venit ad epirū· vbi multo tēpore cōmoratus
reuerſus eſt in italia· qꝛ cū diſcedere voluiſſet· honorij litteris eſt detē:
tus· ſicut ipſe confeſſus eſt. Ea tēpeſtate cirillus theophili conſobri
nus alexandrinū ſuſcepit epatū· hieroſolimorū eccleſie preſidebat io
hannes· vir mirabilis· ſucceſſor cirilli. Antiochie aūt alexander vir
ſermone doctus· et virtutē oſtendēs magnis operibꝫ. Is eni porphi:
rio ſuccedens qui poſt flauianū fuerat ordinatꝰ· multa reliquit mo:
nimenta clementie. Flauianus equidem qui ſapientie ſubtilitate flo
rebat. Porro ſacratiſſimus alexander· conuerſatiōe ſummaqꝫ phi:
loſophie eloquio· et plurimis bonoꝝ beneficijs abundabat. Is nāqꝫ
etiā partē euſtachij· quā ducū paulinus flectere non potuit· nec pꝰ
illum euagriꝰ ꝑcibꝫ ꝯſus cetero corpori copulauit ; egitqꝫ feſtiuitatē

qua ſimilem nemo potuit aliquādo videre. Nā dum omnes fideles ſūmiſiſſet ſacerdotes· ſimul et populus venit ad locū vbi euſtachi-ani congregabantur· ſimulq; pſallentes et vnū canticū ſub quadā congruentia predicātes· a porta vltima ciuitatis vſq; ad maiorem eccleſiā totam plateā cōpleuit hominibꝰ· et oſtēdit fluuiū rationalē et ad inſtar fluminis decurrētis. Hec iudei videntes et arriani et parue reliquie paganoꝝ ingemuerunt· conſiderantes alios fluuios in mare eccleſie concurrentes. Is ergo pontifex iohannis magni vocabulum· in eccleſiaſticis diptiās primꝰ inſeruit. Ca· xxvi·

Vius doctoris reliquie ſequenti tempore· in regiā deuecte ſūt ciuitatem ꝫ rurſumq; fideliſſimus populus per pelagꝰ quaſi per terrarū currens vndas· boſferi lampadibꝰ et cereis obleuauit. Hunc ergo theſaurū illi ciuitati modernus theodoſius recondidit imperator qui ſui aui et vocabulum ſortitus eſt et pietatem ſeruat inuiolabilem. Is ergo in loculo ſuo defigens oculos atq; frontem ꝓ archadio et eudoxia genitoribꝰ ſupplicauit· ut ignorant̄ delinquētibus veniā condonaret. Dudū enim mortui ſunt eius parentes· hunc orphanū relinquentes. Sed partū et progenitoꝝ deꝰ experimēta pupilli eum ſentire non pertulit. Nam et pie ipm̄ nutriri fecit· et ſine concuſſionis metu cuſtodiuit eius imperiū· atq; tirannorum conſilia refrenauit. Ca· xxvij·

Is enim beneficiorū ſemper memor honorat beneficij largitorem· habebatq; participes himnoꝝ ſorores ſeruātes conuerſationem virginitatis· et epulas maximas iudicātes ſacroꝝ meditatiōes eloquiorū theſaurū in odibilem eſtimātes manus egentiū. Verū ipſe princeps multis preconijs ad ornatus· maxime vero clementia manſuetudine· anime tranquillitate· nunquā recipiēs tempeſtatē fide vera atq; ꝓbabili. Cuiꝰ indiciū nos cōuenit oſtendē manifeſtū. Quidā vir cōuerſacōe quidē monachica· ſed aſperior conſilio· adijt imperatorem pro aliqua cauſa rogans. Cumq; hoc crebro feciſſet· nec ea pro quibus poſtulauerat impetraſſet eū ab ecclie cōmunione prohibuit· et poſita eius obligatiōe diſceſſit. Verū fideliſſimus imparator ad palatiū reuerſus· tempore prandij aſtantibus pranſoribꝰ ait· nō ſe prius ſumpturū cibū niſi eiꝰ vinculū ſolueret. Ob quā rē miſit ad epiſcopū ciuitatis· rogās ut iuberet ei· qui eū ligauerat quatenꝰ

eius vincula ſolueret, Cumq; dixiſſet epiſcopus non debere eum a
quolibet obligationẽ recipere et mandaſſet q ſolutus eſſet· ille tamẽ
eius nõ ſuſcepit ſolutionẽ donec qui ligauerat multo labore requiſi
tus ⁊ ei cõmunionẽ quã prohibuerat reddidiſſet. Idolorꝫ igitur tẽ
pla q̃ fuerãt derelicta ⁊ a fundamẽtis euelli fecit ⁊ ut poſteri neq; ve:
ſtigium erroris priſtini repertrent, Hunc enim ſenſum in ſua lege cõ
ſcripſit, Quãdo igit̃ rolas dux ſcithie tranſiuit hiſtrũ · et cũ innũo
exercitu vehementer tracias populatus eſſet· ipſamq; regiã ciuitatẽ
obſidere ſe et ſubuertere minatus eſſet, Supnis iaculis atq; fulmi:
nibus eũ maieſtas diuĩa pcutiẽs· et ipm et omnẽ exercitũ ſimul cõ:
cremauit. Ca·xxviij·

TAle aliquid a dño eius conſolatore· etiã partico plio geſtũ ẽ.
Nã cũ illi rõnos vacare cognouiſſent et ciuitates in cõfinio
conſtitutas debellarẽt paciſq; pacta tranſcenderẽt· vaſtatis finibus·
nemo ferebat auxiliũ, Impator nãq; de pace preſumẽs· duces et mi:
lites ad alia bella direxerat, Tunc ergo pmbre vehemẽtiſſimo et grã
dine depoſita· vlteriꝰ eos deus accedẽ nõ pmiſit ⁊ eorũq; ligauit cur:
ſum· ita ut viginti dieb; totidẽ ambulare ſtadia nõ valerẽt · donec
duces veniẽtes et cõgregãtes exercitũ · primo bello obſidentes vrbẽ
impatoris vocabulo noĩatã· reprobi ſunt inuẽti. Cũ enĩ ibi plꝰ:
quã trigĩta dieb; goro rõnus rex p̃dictã obſideret vndiq; ciuitatem
et multa machinamẽta conſtrueret tres contra muros ciuitatis ex:
celſas edificaret, Solus eunomius ſacratiſſimꝰ eiꝰ ciuitatis eps re:
ſtitit ⁊ et impetũ moliminis eorꝫ machinaſq; deſtruxit, Et licꝫ duces
noſtri hoſtib; bellando ceſſiſſent · et obſeſſi ciues reſiſtere non aude:
rẽt ⁊ iſte ſolus pugnando ſine vaſtatione reddidit ciuitatẽ, Vnus
itaq; partis hoſtilis vir· dũ conſuete blaſphemaret et rapſacis atq;
ſennacherip verba ꝓfunderet ⁊ et cũ veſania minaret̃ ſacrũ ſe con:
crematurum templũ ⁊ ille vir ſacratiſſimꝰ nõ ferens huiꝰ inſaniã·
iuſſit arcũ baliſtam poni iuxta ꝓpugnaculũ qd aplĩ thome videba
tur habere vocabulũ ⁊ et maxio in eo lapide coaptato ⁊ in noĩe inq̃t
eius q̃ eſt blaſphematꝰ lapidẽ tẽſo arcu dimittite, Tũ lapis emiſſus
veniẽs vſq; ad faciẽ nefandiſſime blaſphemãtis ⁊ vultũ eius valde
corrupit · caput contriuit · cerebrũ q; in terrã diſperſit. Hoc cũ dux
exercitꝰ cognouiſſet qui ſe ciuitatẽ eſſe capturũ minabat̃ ſiluit · reb;

ipſis victū ſe eſſe ꝯfeſſus · et metuens queſiuit pacem. Sic ergo rex
omniū · fidelisſimū hunc principē cōſeruauit ⁊ eū et ipſe ſeruitutē ꝯ-
fiteat͛ · et cōpetens offerat domino miniſterium. xxix ·

INter hec innocētio mirabili romane vrbis antiſtiti · ſucceſſit bonifa-
cius · bonifacio · zozimus zozimo · celeſtinus. Hieroſolimis vero pꝰ io-
hannem prailius ſuſcepit eccleſie preſulatū. Verū in antiochia pꝰ
ſacrum alexandrū · theodotus caſtitatis ſpeculum eccleſie pontifex or-
dinatur · manſuetudine et puritate conuerſationis ornatus. Is enī
cohortē appollinaris ſacris ouibꝰ miſcuit · rogās eos ut vniret͛ oui-
libus. Ea ſiquidē tēpeſtate ſtigerdis pſarū rex contra eccleſias hꝰ-
modi cauſa bella cōmouit. Ca · xxx ·

Abdas quidā erat epūs · plurimis virtutibꝰ adornatꝰ. Is nō
mediocriter vſus zelo diuino piria id ē focos eoꝝ ſeu veſtā de-
ſtruxit. Piria nanqꝫ pagani vocant templa · in quibꝰ ignē ſeruant.
Deū enī arbitrant͛ ignē. Hoc dū rex cognouiſſet a magis · euocauit
abdam · et ꝑmo quidē manſuete culpauit factū · ꝓcipiens ut pirion
rurſus edificaret. Illo reſiſtente et hoc ſe nequaquā facere confirmā-
te · vniuerſas ſe rex deſtructurū interminat͛ eccleſias. Cuiꝰ intermi-
nationē terminꝰ ſecutꝰ ē. Nā prius illū virū occidi ꝓcipiēs · deſtrui
quoqꝫ ecc̄ias imperauit. Ego ſiquidē deſtructionē veſte · non reor
oportune cōmiſſam. Neqꝫ enī ſanctꝰ apl's dū veniſſet athenas · et
ciuitatē repletā idolis conſpexiſſet · aras ab illis honoratas deſtruxit
ſꝫ ratione ignorātiā redarguit et veritatis iura monſtrauit. Quia
vero deſtructū templū reedificare nōluit ſꝫ necē magis elegit · nimis
ammiror · et plurimis eū honorandū coronis exiſtimo. Tale eſt enī
ignē adorare · quale eiꝰ edificare tēplum. Hinc ergo ſumens tēpeſtas
initiū · ſeuiſſime atqꝫ ferocit͛ circa pietatis alumnos intumuit · et tri-
ginta iugiter annis fluctuatio dira permanſit a magis veluti qui-
buſdam ꝓcellis agitata. Magos enī appellant per ſe eos q̇ elementa
deificāt. Quoꝝ fabulas in alia conſcriptōe monſtrauimꝰ · in q̄ hoꝝ
interrogationibꝰ dignas ſolutiones obtulimus. Gororanis itaqꝫ
filiꝰ ſtigerdi · pꝰ patris mortē cū impio etiā contra xp̄ianā pietatem
bella ſuſcepit. Quas enī tormentoꝝ ſpecies et ſuppliciorꝝ adinuētiōes
pijs intulerit · non eſt facile nūc narrare. Alioꝝ nanqꝫ manꝰ excori-
auerūt · alioꝝ dorſa alioꝝ capita a fronte inchoātes vſqꝫ ad ceruices.

nuda cute reliquerūt : alios ſectis ꝑ mediū calamis nudos opiētes
et ipas ſectiones calamoꝝ carnibꝰ aptantes· a capite vſqꝫ ad pedes
funibus ſtringentes· poſtea calamos ex eoꝝ membris violenter tra:
hebant : ut acuta ſectio calamorum dū trahebantur eoꝝ carnes ſe:
carent· et tormentoꝝ amariſſimos dolores inferrēt. Deinde fodiētes
lacus et eos vndiqꝫ obdurantes· ſuricū malorū greges in eos miſe:
runt, Eiſqꝫ pabulum dei athletas dederunt· impie ligantes manus
eoꝝ et pedes ne poſſent a ſe beſtias remouere. Sed et alia tormenta
ſeuiora nimis exercuerunt· habentes doctorem veritatis inimicum.

Sed non potuerunt athletarū deuincere fortitudinem. Sponte
nanqꝫ currebant· ut occaſione huiꝰ mortis· incorruptibilis vite do:
na perciperent. Duoꝝ tamen ac triū memorabo· ut per hos reliquo:
rum fortitudo monſtret, Ca·xxxi·

HOrmiſda quidā valde nobilis apud perſas erat qui patrem
prefectum habuerat. Hunc dū rex agnouiſſet eſſe xpianum
deduci fecit et imperauit ut ſalutarē negaret deum, At ille : nec iu:
ſtum inquit nec vtile precipis imperator. Nam qui docetur· ut deū
omniū facile contemnat ac deneget· facilime quoqꝫ ſpernit imperato
rem · cū et ipe ſit particeps nature mortalis : et ſi ſummo ſupplicio
dignus eſt qui tua ſceptra contempſerit imperator multiplicibꝰ tor:
mentis ſubdendus eſt· qui cunctoꝝ negauerit creatorem. At impe:
rator cum debuiſſet mirari prudentiā : fortiſſimū diuitijs et digni:
tate nudauit dei athletam, Juſſit qꝫ ut nudus traheret camelos exer
citus. Cunqꝫ plurimi tranſiſſent dies· reſpiciens de ſupioribꝰ impe:
rator vidit illum eminentiſſimū virum ſolis radijs inflammatum
et pulueris ſqualore cōpletū patrieqꝫ nobilitatis memor eum ad ſe
iuſſit adduci· et ex lineis veſtibus operiri. Deinde putans quia tam
precedenti afflictione quā eius miſeratiōe molliretur. Vel nunc in:
quit illa obſtinatione priuatus· nega filiū fabri. At ille dei zelo cō:
pletus diſrupit veſtē· et iactauit dicens. Si propter hoc me putas a
pietate recedere· habe donū cū impietate qđ poſſides. Hanc eius for:
titudinē contemplatꝰ· nudū eū a ſuo ꝓiecit impio. xxxij·

SAmin qꝫ mille famuloꝝ dn̄m reſiſtentē ſibimet et negare crea
torem omniū non ferentē· requirēs qui ſenioꝝ eius eēt ſeuiſ:
ſimꝰ· ei alioꝝ ſeruoꝝ tradidit dn̄atū· ſeruire ꝑcepit ſimul et eiꝰ vxorē

ꝑ hoc putans ꝓpugnatorē ſe flectere veritatis· ſed ſpe ſua deceptus ē
Habebat nāq̃ ille domū in peꝛ̄ constructā. xxxiij·

Beniamin etiā diaconū ꝯprehendēs· clauſit in carcerem, Cū-
q̃ duo tranſiſſent anni · ſuperuenit legatarius romanoꝝ pro
alijs cauſis acturus, Et dū hoc agnouiſſet· poſtulauit a rege ut di
mitteret̄ diaconus. Porro rex iuſſit ut ꝓmitteret beniamin q̃ nulli
magoꝝ doctrinā xpianā predicare preſumeret et dimitteret̄ exire.
Tunc legatarius quidē cuſtodire beniamin que rex ꝑceperat cōpro-
miſit, Beniamin autē audiens monita legatarij· impoſſibile ē inq̄t
non me participare lumē alijs qḋ ipē ꝑcepi. Quanto enī ſupplicio
dignus ſit qui talentū abſcondit· ſacra euangelioꝝ teſtatur hiſtoria
Sed rex hoꝝ tunc nichil agnoſcens· iuſſit eū abſolui de vinculis
At ille ꝑdicare nullaten᷒ quieſcebat· et capiens eos qui ignorantie
caligine tenebantur · intelligibili luci iugiter offerebat, Cunq̃
tranſiſſet annus· regi geſta illius nunciant̄. Tunc deductū ad ſe ne
gare iuſſit quē adorabat deū. Veꝝ ille requiſiuit a rege dicēs. Quo
dignus honore eſt qui ſuū derelinquēs regnū inuadere ſtuduit alie-
num· cunq̃ dixiſſet rex· morte nouiſq̃ ſupplicijs, Sapientiſſim᷒ vir
ille reſpondit· quid ergo nō iuſte paciat̄ homo q̄ factorē mūdi crea-
toremq̃ nutritorem ac ſaluatorē deſerens· vnū conſeruoꝝ ſuoꝝ dei-
ficare voluerit et debitū illi cultū iſti magis obtulerit ꝫ His ſermo-
nibus rex accenſus· viginti calamos acui et totidē vnguib᷒ digitoꝝ
eius manuū atq̃ pedū ꝑcepit infigi, Cunq̃ hoc ſuppliciū ab eo de-
rideri conſpiceret · aliū rurſus calamū acutū in eius femore vnde
humana origo deſcendit iuſſit immitti, Cunq̃ crebro eijceret̄ ⁊ rur-
ſus induceret̄· in effabiles ei dolores operabat̄, Poſt hoc vero ſuppli
ciū impi᷒ atq̃ ferox virgam groſſā ſpinis vndiq̃ plenā ꝑ eius me-
atū iuſſit induci et hoc modo ſpiritū fortiſſimus decertator emiſit, Sꝫ
et alia multa ab his impijs ſunt preſūpta · nec tamen mirandū
eſt quia illoꝝ ferocitatem et impietatē longanimiter deus omnium
patiat̄. Qn̄ ante imperiū maximi conſtantini quicūq̃ fuerunt
rōnoꝝ impatores · contra veritatis miniſtros vehement̄ inſanierūt
Dioclecianus nanq̃ paſſionis ſalutaris die in omni impio ro-
manoꝝ deſtruxit eccleſias· ſed nouē annis tranſactis iſte quidē denuo
floruerunt· et multiplicē magnitudinē ſuſceperūt. Ille vero p᷒ rabiē

ſine impietatis extinctus eſt, Nam et dñs bella huiuſmodi futura p̄:
dixit·et eccīe victoriam p̄dicauit. Nos tamen ipe quoqʒ res edocent ;
quia plus nobis vtilia ſunt bella quã pax ; qa pax delicatos nos
remiſſos facit et timidos·porro bellum et mentem acuit·et preſentia
quaſi tranſeũtia contemnere perſuadet. Sed hec quidem et in alio
opere crebrius enarrauimus, Ca·xxxiiij·

ILlo quoqʒ tempore quo ſacratiſſimus theodorus antiochenam rege:
bat eccleſiam·theodorus mompſueſtine quidem epiſcopus ſed toti⁹
eccleſie doctor·dũ contra vniuerſam cohortẽ hereticorũ fortiter dimi
caſſet·terminum vite ſortitus eſt, Js enim diodori quidẽ magni do:
ctrina potitus ẽ. Johannis vero ſacratiſſimi fuit ſocius atqʒ coopera
tor. Cõmuniter enim diodori pocula ſpiritalia ſunt adepti. Qui
ſex et triginta annis manſit in preſulatu et contra arrij eunomijqʒ
acies fortiſſime preliatus eſt ; inſidiaſqʒ latronis appollinaris extin
xit·optimaqʒ paſcua diuinis operibus preparauit, Cuius frater
polocronius apamenã rexit eccleſiam et gratia ſermonis et claritate
conuerſationis ornat⁹, xxxv· Socrates,

NOn multo poſt tp̄e quã iohẽs defunctus ẽ·moriť et archadi⁹
imperator vir mitis & quietus et circa finem vite pro huiuſ:
modi cauſa venerabilis eſtimatur. In vrbe conſtantinopoli do:
mus eſt maxia·habens cognomen caririe id eſt nucis. Eſt enim in
eius veſtibulo arbor nucis·in q̄ ſermo eſt·eo qꝑ fuerit appenſus mar:
tir acatius et defunctus, Ob quã rem etiam oratoriũ illic ẽ edificatũ
Hanc archadius videre volens ad orationẽ venit·votoqʒ cõpleto
reuertebatur, Proinde cuncti circa oratoriũ habitantes·volentes im
peratorem videre currebãt & alij quidẽ foras domũ p̄ceſſerãt ut me:
lius aſpectũ principis et ordinẽ viderent obſequij·alij vero ſequebã:
tur, Dumqʒ omnes cũ mulieribꝰ atqʒ filijs ſimulqʒ mãcipijs extra
domũ fuiſſent egreſſi·repente maxia domus oratorio cohereſ ſubito
tota corruit. Clamorqʒ cũ ammiratiõe ſecuta eſt·quõ oratio pricipis
tantos a ruine imminentis periculo liberauit. Archadius itaqʒ
relicto annoꝝ octo filio theodoſio de quo iam ſunt plurima narrata
defunctus eſt·conſulatu baſſi et philippi·prima die maij menſis an
no ſcd̄o ducẽteſime nonageſime ſeptime olimpiadis, Is ergo cũ pa:
tre quidẽ theodoſio tredecim regnauit annis. Poſt p̄ris vero mortẽ

quatuordecim vix annis triginta et vno,

Explicit liber decimꝰ. Incipiũt capitula libri vndecimi.

QVia theodoſij iunioris imperiũ prefectus regebat antemius

De attico epiſcopo eiuſqꝫ moribꝰ. Ca. ij.

De theodoſio ep̄o ſinnade et quēadmodum illic macedoniani e conuerſi ſunt. Ca. iij.

Quō iudeus paraliticꝰ ꝑ baptiſma ſit curatus. iiij.

De ſabbatio hereſiarcha eiuſqꝫ ſequacibꝰ, v.

De morte theodorici arrianorum epiſcopi. et ordinatione que ſub eo ſint geſta, Ca. vi.

De ordinatione cirilli alexandrini pontificis. vij.

Quō apud perſas per mathurā ep̄m ſit xp̄ianitas dilatata, viij.

Quēadmodū italiā vaſtaret alaricus, Ca. ix.

De celeſtino romano pontifice et quomodo nouatianos fuerit inſecutus et de ſabbatio, Ca. x.

De ſeditione et necibus xp̄ianoꝝ que per iudeos alexandriā prouenerunt. Capitlm xi.

De ypatia philoſopha. quō in alexādria fuerit interēpta. xij.

Quō iudei preſūptionis ſue penas exſoluerēt. xiij.

De iudeo qui dū ſepe baptizarct. aq̄ fontis abſceſſit, xiiij.

Quō ſtigerdus rex perſarum. xp̄ianos fuerit perſecutus et a romanis euictus. Ca. xv.

Quō acatius ep̄us amide captiuoꝝ perſarum redemit a romanis militibus venditis vaſis ecleſie et paſtos ſumptibus ad propria deſtinauit. Ca. xvi.

De eudoxia vxore theodoſij et de laudibꝰ ipſius theodoſij. xvij.

Quō iohannes tirannus in occidēte fuerit ſupatus. xviij.

Explicitũt capitula. Incipit liber vndecimꝰ.

IGitur archadio imperatore defuncto. honorius quidē eius frater regebat heſperiā. Orientales autē ꝓuincie ſub ditiōe manebāt theodoſij iunioris cū eſſet annoꝝ octo. anthemio prefecto omnia diſponēte Erat enim iſte nepos philippi qui paululum epiſcopum ſub conſtācio ab eccleſia expulerat. et macedoniū introduxerat. Is enī muro